

Algemene Beschouwingen 2019

“Valkenburg aan de Geul op weg naar een duurzame toekomst”

Inleiding

Wij danken de opstellers van de ontwerpbegroting; een zeer leesbaar en overzichtelijk boekwerk. De titel van onze Algemene Beschouwing verwijst naar de piketpaaltjes die de raad moet slaan, om ook in de toekomst een gemeente te zijn waar het goed wonen en vertoeven is.

Vanuit onze kernwaarden sociaal, groen en duurzaam hebben wij de ontwerpbegroting bekeken. Gezien onze spreektijd beperken we ons tot onderwerpen waar we vragen over hebben of aandacht voor willen vragen.

Bij de behandeling van de kadernota werd een structureel tekort voorspeld van bijna 1 miljoen. De raad is uiteindelijk gekomen tot een structurele bezuiniging van €250.000. Door een meevallende septembercirculaire en het hanteren van de kaasschaafmethode is de begroting sluitend gemaakt. Dat blaast weliswaar lucht in de begroting maar zoals bekend kleven er risico's aan de kaasschaafmethode.

Bovendien moeten taakstellingen waaronder de Polfermolen nog ingevuld worden. Voor nieuw beleid, laat staan nieuwe wensen, lijkt geen ruimte. Ofschoon we voorzichtig met onze financiën moeten zijn, dient onderzocht te worden hoe nieuw beleid ingevoerd kan worden door een en ander goed voor te bereiden. Armoedebeleid blijft wat ons betreft van groot belang om invulling aan te geven. We komen hier straks nog uitgebreid op terug.

§1.1. Programma Veiligheid, Toezicht en Handhaving

In onze gemeente wordt veel op deze thema's ondernomen, veelal in regionale samenwerking. Een heikel punt blijft toezicht en handhaving. Daarin zijn wij overigens niet uniek. Waar wij wel uniek in zijn, is dat wij naast onze ruim 16.000 inwoners jaarlijks twee miljoen bezoekers ontvangen.

Op twee onderwerpen willen wij nader ingaan.

Scooterverlast: Naar aanleiding van geluiden die ons afgelopen zomer hebben bereikt, hebben we gevraagd te onderzoeken of die overlast door een aanzienlijk deel van onze inwoners wordt ervaren en zo ja, welke stappen verder gezet kunnen worden om deze overlast in te perken.

- ***“Heeft het college inmiddels besproken hoe dit aan te pakken?”***

Vuurwerk: Wij zijn nog steeds van mening dat paal en perk gesteld moet worden aan vuurwerk door het jaar heen met het oog op het voorkomen van schade aan het milieu en geluidsoverlast voor mens en dier. Wij beseffen dat een vuurwerkverbod landelijk en lokaal niet gedragen wordt. Daarom zijn wij op zoek naar inperkende mogelijkheden.

- ***“Is het college bereid te onderzoeken hoe we vuurwerk tijdens evenementen kunnen ontmoedigen en liever nog een halt toe roepen?”***

Een professionele vuurwerkshow tijdens de jaarwisseling vermindert de kans op letsel en schade, creëert een sociale samenzijn voor onze inwoners en bundelt de overlast voor mens en dier tot één moment en één plek vandaar onze vraag;

- ***“Is het college bereid inwoners te bevragen over een professionele vuurwerkshow tijdens de jaarwisseling en hun bereidheid hieraan financieel bij te dragen?”***

§1.2. Programma Toerisme en economie.

Het toerisme is de economische motor van onze gemeente. Het is echter zaak deze motor zo in te stellen dat deze niet vervuilend is en langdurig blijft draaien daar 40% van onze inwoners direct afhankelijk is van toerisme en de gemeente hiermee extra inkomsten genereert. Dat deze extra inkomsten terugstromen naar diverse voorzieningen van alle kernen is niet voor iedereen duidelijk. Het gevoel wel de lasten te hebben van toerisme maar niet de lusten leeft onder inwoners van de kernen en dat terwijl circa 60% van de overnachtingen plaatsvinden in het centrum en de overige in de kernen.

- *“Is het college bereid meer transparantie te bieden over financiën die vanuit het toerisme (in)direct terugstromen naar zowel kernen als centrum en dit in begrijpelijke taal aan onze inwoners te communiceren?”*

Onlangs is er een regionaal onderzoek naar de lusten en lasten uitgevoerd, waaraan zo'n 350 inwoners van onze gemeente hebben deelgenomen. Middels twee inspraakavonden konden inwoners hun mening geven, maar hier werd weinig gebruik van gemaakt. Om te komen tot concrete oplossingen dient nagegaan te worden op welke plekken en welke momenten de wrijving tussen inwoners en toerisme ontstaat.

- *“Is het college bereid nader te onderzoeken waar de wrijving plaatsvindt zodat mogelijke oplossingen besproken kunnen worden?”*

Speerpunt 16: “Opstellen evenementenbeleid met daarbij evaluatie huidige evenementen en ontwikkeling nieuwe evenementen”.

pagina 15

Niet alle inwoners en bezoekers zijn gecharmeerd van evenementen die geluidsoverlast en verminderde mobiliteit veroorzaken. Kleine evenementen die weinig of geen overlast veroorzaken worden zeer gewaardeerd door onze inwoners.

- *“Is het college nagegaan of een zeer gewaardeerd evenement als “living statues” - wellicht in samenwerking met ondernemers - behouden kan blijven voor onze gemeente en bereid soortgelijke evenementen aan te trekken?”*

Verleden jaar heeft de PGP gevraagd te onderzoeken of de Valkenburgpas ook ingezet kan worden voor sociale doeleinden. Wij hebben destijds in een informatief kader laten zien welke mogelijkheden er zijn. Er is toegezegd dit te onderzoeken.

- *“Is dit inmiddels onderzocht? Zo niet is het college bereid dit alsnog te doen?”*
- *“Is het college bereid, indien de Valkenburgpas hier niet geschikt voor is, te onderzoeken of hiervoor een, reeds bestaande, of nieuwe pas ingezet kan worden?”*

In diverse Nederlandse gemeenten zijn stadspassen in gebruik. De U-pas in Utrecht, de Ooiervaarspas in Den Haag, Stadspas Amsterdam, de Alkmaar Pas en de GelrePas zijn voorbeelden van kortingskaarten die door de Gemeenten worden verstrekt aan personen en gezinnen met een laag inkomen.

Een stadspas kan mensen op ideeën brengen omdat mogelijkheden hierdoor binnen handbereik komen. Zoals een bezoek aan een museum of een dagje sporten. Het is een gemeentelijk instrument met als doel:

- Ervoor zorgen dat iedereen mee kan doen in de maatschappij, ook mensen met weinig inkomen, zodat voor hen de drempel om mee te doen lager wordt.
- De omzet en naamsbekendheid van lokale winkeliers en ondernemers te stimuleren.
- Kunst, cultuur en sportieve mogelijkheden promoten door bijvoorbeeld mensen gratis of met korting mee te laten doen aan nieuwe activiteiten.

Om stigmatisering te voorkomen kan een dergelijke pas breder worden ingevoerd door de pas te koop aan te bieden aan alle inwoners en gratis voor degenen met een minimum inkomen. Een voorbeeld is de vroegere Langedijkerpas. In Ridderkerk hebben ze zelfs drie passen: Een cadeaupas voor mantelzorgers, een minimapas en een kortingspas voor iedereen.

De pas zou ook gebruikt kunnen worden om gewenst gedrag te stimuleren. Als je je bankstel inlevert op het milieupark of een aankoop doet bij de Kringloopwinkel kun je punten sparen. Met deze punten kun je dan korting verdienen voor activiteiten of aankopen bij lokale winkeliers en ondernemers. Denk je eens in; je brengt spullen naar de stort en verdient daarmee een kopje koffie met een punt vlaai bij een ondernemer in Valkenburg.

Kortom er zijn diverse varianten mogelijk en zowel inwoners als ondernemers winnen erbij.

Speerpunt 18: “Evalueren huidig parkeervergunningensysteem en vergunningensysteem afdekken vanuit toeristische/evenementenopbrengsten”.

pagina 16

Het evalueren van het parkeervergunningensysteem is door het college opgepakt. Niet alles is even goed verlopen. Het besluit om de bewonersparkeervergunningen van enkele woningcomplexen in te trekken heeft tot veel commotie geleid. De raad heeft de wethouder verzocht, in samenwerking met bewoners, te komen tot een oplossing en een voorstel uit te werken waar de raad zich over kan buigen. Dit is toegezegd door de wethouder. Momenteel worden zaken onderzocht op basis van bestaande beleidsregels. Daar deze beleidsregels in 2007 door de raad zijn vastgesteld is onze vraag;

- ***“Is het college bereid de, in 2007 vastgestelde kaders, aan de raad voor te leggen ter heroverweging alvorens op basis van bestaande kaders op uitvoering over te gaan?”***

§1.3. Programma Sociaal domein.

Binnen het Sociaal Domein is sprake van bestaand beleid of door overheid opgelegde taken. Voor een aantal taakvelden zoekt Valkenburg aan de Geul de samenwerking met de omliggende gemeenten. Toch moet er ruimte zijn voor kritische beschouwing, verbetering of verandering. Het stimuleren en versterken van het zelforganiserend vermogen van burgers vinden wij zeer belangrijk maar het ondersteunen daar waar mensen het niet zelf redden is wat ons betreft net zo belangrijk.

De eerste twee thema's Werk & Inkomen en Armoedebeleid gaan wat ons betreft hand in hand. Wij zien dat er middelen zijn vrijgemaakt voor een driejarig project om mensen aan reguliere banen te helpen.

- ***“Voor ons beeld, betreft dit een nieuw project dat in 2020 start en wanneer wordt de eerste evaluatie hiervan verwacht?”***

Wij zijn heel blij met de vooruitgang die geboekt is, zoals de zwemlessen en de renteverlaging van de gemeentelijke schuldhelpverlening. Maar er kan nog veel meer ondernomen worden om mensen uit armoede te halen. De PGP maakt zich sterk voor een effectiever armoedebeleid. Dit is broodnodig daar het niet alleen direct betrokkenen helpt, maar tevens de vicieuze cirkel van armoede doorbreekt waardoor kinderen daadwerkelijk zicht hebben op een betere toekomst.

Onderdeel hiervan zou kunnen zijn het verruimen van de inkomensgrens voor toeslagen en extra's. Hiervoor heeft Kwizz een onderzoek uitgevoerd. Helaas heeft de uitvoering vertraging opgelopen. Het is zaak de onderzoeksresultaten (met de kosten en baten) binnen korte termijn inzichtelijk aan de raad voor te leggen zodat een afgewogen besluit genomen kan worden over het verhogen van de inkomensgrens.

- ***“Wanneer krijgt de raad de resultaten met alle doorberekeningen te zien?”***
- ***“Kan het college toezeggen hier vaart achter te zetten zodat de raad binnen afzienbare tijd in de gelegenheid wordt gesteld hier een afgewogen besluit over te kunnen nemen?”***
- ***“Bij thema 2 (pagina 18) wordt niet nadrukkelijk ingegaan op werk als sleutel om mensen uit armoede te halen. Als dit een prioriteit is binnen onze gemeente waarom wordt dit niet vermeld?”***

Thema 4, Ondersteuning en zorg.

pagina 19

Samenwerking met andere gemeenten is prima, alleen zijn de gezamenlijke regelingen niet altijd even tijdig en transparant verlopen. Waardering voor het werk van de wethouder, maar de oplopende kosten ontstaan door de verschuiving van de regelingen van het rijk naar de gemeente baren ons zorgen.

- *“Wij zouden graag de toezegging krijgen dat de wethouder de resultaten en eventuele knelpunten van deze gezamenlijke regelingen tijdig zal voorleggen aan commissie en raad en onze zorgen hierover zal blijven uitspreken binnen de regio en naar de landelijke overheid.”*

Thema 5: Onderwijs & educatie is voor ons een belangrijk thema. Wij zijn opgelucht dat volgens voorlopige plannen en prognoses verdere sluitingen van scholen niet verwacht wordt.

Thema 6: Sport, kunst en cultuur.

pagina 23

De raad heeft unaniem aangegeven dat het kunstgrashockeyveld van Sjinborn op korte termijn vervangen moet worden door een waterveld. Hiervoor is een taakstelling opgenomen in de begroting.

- *“Heeft het college een voorstel hoe deze taakstelling in te vullen?”*

Goed om preventief jeugdbeleid te gaan voeren. Eigenlijk verbaast het ons dat dit nog niet bestaat.

- *“Kan de wethouder dit kort toelichten en een inschatting geven of voor dit beleid binnen Sociaal Domein structureel ruimte is?”*

Speerpunt 2: “Zelfsturing stimuleren en door ontwikkelen”.

pagina 28

a. Externe procescoördinatie.

Er is toegezegd dat de resultaten van de inzet op burgerkracht regelmatig met de raad zouden worden gedeeld. Dit is tot nu toe niet gebeurd.

- *“Wanneer kunnen we dat verwachten?”*

Speerpunt 28: “Jeugdzorg en -opvang blijven bewaken en jongeren (12- 18) behouden voor de gemeente”.

pagina 31

Mobiele speelplaatsen, natuurspeeltuinen en het jongeren muziekpodium worden genoemd onder behoud van kinderen en jongeren voor onze gemeente.

- *“Zijn hiervoor al concrete plannen?”*

Wij zijn blij dat de inzet van de straatcoaches door het vrijmaken van budget in ieder geval tot september 2020 kan worden voortgezet. PGP is van mening dat dit budget ook in de toekomst vrijgemaakt dient te worden.

- *“Is het college bereid ook na september 2020 hiervoor budget vrij te maken?”*

§1.4. Programma Ruimtelijk domein

In het ruimtelijke domein zijn een aantal ontwikkelingen gaande waar wij als PGP heel blij mee zijn. De eerste bijeenkomst betreffende de implementatie van de Omgevingswet en de bijbehorende digitale leeromgeving zijn ons zeer goed bevallen.

Stava rondom Polfermolen, invulling Pradoegebouw en realisatie van Croix de Bourgogne zijn zaken die wij op de voet zullen blijven volgen waarbij wij aandacht vragen voor een goede communicatie omtrent deze ontwikkelingen naar onze inwoners toe.

Thema 2: Afval en duurzaamheid.

Afval.

pagina 34

In navolging van vele gemeenten wil de PGP pleiten voor het invoeren van de ja-ja sticker daar dit papierverspilling tegengaat. Indien ingevoerd ontvangen alleen adressen met de ja-ja sticker op de deur folders en ongeadresseerde post. Nu ontvangt iedereen standaard reclame tenzij er een Nee-Ja of Nee-Nee sticker op de deur is geplakt. Op 24 september heeft het gerechtshof geconcludeerd dat een gemeente bevoegd is deze sticker in te voeren.

- *“Is het college bereid te onderzoeken of het mogelijk is een Ja-Ja sticker in te voeren en indien ja de raad een voorstel voor te leggen?”*

Duurzaamheid.

pagina 35

De PGP is erg blij dat op 3 juni 2019 onze gemeentelijke Energievisie en het bijbehorende uitvoeringsprogramma zijn vastgesteld. Dit is een grote stap in de goede richting. Voor 2019 zijn enkele uitvoeringsstappen gepland.

- *“Wat is de status van deze uitvoeringsstappen? Ligen we nog steeds op schema?”*

Duurzaamheid vergt veel samenwerking met omliggende gemeenten en Provincie. De ontwikkelingen rond MAA houden de gemoederen bezig. Onlangs heeft de raad het college verzocht bij Provincie te melden dat onze gemeente een maatschappelijke kosten-batenanalyse uitgevoerd wil zien. Inmiddels heeft de exploitant zich teruggetrokken, neemt Provincie de exploitatie over en is men op zoek naar een nieuwe exploitant. Provincie geeft nu aan een MKBA niet uit te gaan voeren. Onbegrijpelijk daar deze informatie van groot belang is voor Provincie om een afweging te maken over hoe nu verder met MAA.

Door het spelen van het Energiespel is de complexiteit van de overstap naar duurzame energie een stuk inzichtelijker geworden. Al spelende kozen alle aanwezigen voor zonnepanelen rond en langs de snelweg.

Dat brengt ons bij een onderwerp waar we ieder jaar aandacht voor vragen n.l. geluidsoverlast A79. Ons voorstel vorig jaar was te onderzoeken of een geluidswal met zonnepanelen geplaatst kan worden langs de A79 in Houthem.

Inmiddels zijn we een jaar verder. In Uden is een geluidswal met zonnepanelen geplaatst. Een voorbeeld dichterbij huis: Gemeente Eijsden-Margraten gaat de mogelijkheid bekijken om schermen met zonnepanelen langs de A2 te plaatsen. Dit is immers de meest effectieve oplossing voor 2 opgaven; de nodige stappen zetten in het kader van de energietransitie en geluidsoverlast verminderen.

We vragen de wethouder dan ook zich sterk te maken voor een geluidswal met zonnepanelen.

Indien dit “een brug te ver” is, gezien de kosten, zou ook gedacht kunnen worden aan een onlangs ontworpen geluidsgoot van beton die zowel naast de autoweg als het spoor aangebracht kan worden. De eerste testen waren positief; goede geluidswering. Deze oplossing is minder storend in het landschap en bovendien veel goedkoper dan een geluidswal. Wat er ook komt er moet nu eindelijk eens een einde komen aan de ontoelaatbare geluidsoverlast ter plekke.

- ***“Is het college bereid alles in het werk te stellen om een geluidswal met zonnepanelen geplaatst te krijgen langs de A79?”***

Speerpunt 3: “Investeren in en doorontwikkelen van projecten met kwaliteit en natuur- en economische waarden”.

bladzijde 39

Onder dit speerpunt worden 14 potentiële projecten genoemd. Op dit moment zijn er geen concrete plannen noch financiële ruimte. Wij wachten concrete voorstellen af maar hebben toch een aantal vragen.

b. het WIJland in Houthem.

PGP heeft van meet af aangegeven geen voorstander te zijn van de verdere uitwerking van dit project. Er zijn inmiddels stappen gezet terwijl de raad hiervoor geen budget heeft gevoteerd. Zo is een concept-ontwerp aan Prorail voorgelegd en zal aansluitend de ruimtelijke onderbouwing worden opgesteld.

- ***“Wanneer wordt de raad in stelling gebracht om zich uit te spreken over dit project?”***

Wat ons verder opvalt is dat in 2018 een aanvullend krediet nodig was van €700.000 en nu staat er afgerond €600.000.

- ***“Kan het college uitleggen waardoor het verschil van 100.000 euro is ontstaan?”***

i. Leeuwterrein – noordelijk deel.

Vorig jaar is de helft van het te verwachten bedrag, € 900.000 geput uit de strategische reserve.

- *“Wordt het bedrag van €450.000 ook uit de strategische reserve gehaald?”*

Speerpunt 5: “Aandacht hebben voor veilig wonen en wonen voor doelgroepen”.

bladzijde 44

Naar aanleiding van de wateroverlast in Terblijt vorig jaar zijn er veel gesprekken gevoerd met Waterschap, LLTB en Provincie. Onze gemeente kan hier ook een rol in spelen door in de openbare ruimte minder beton/stenen te gebruiken. Ook de inwoners kunnen bijdragen aan het ontzien van het riool bij hevige regenval door hun tuin te ontstenen en door het plaatsen van een regenton. De gemeente zou regentonnen tegen een kleine vergoeding kunnen leveren en burgers stimuleren verstening tegen te gaan door “stoeptegeleruit, plant erin” acties op te zetten.

- *“Welke plannen heeft het college om de openbare ruimte te vergroenen en te ontstenen?”*
- *“Is het college bereid “stoep tegel eruit, plant erin acties” op te zetten?”*
- *“Is het college bereid regentonnen tegen een kleine vergoeding te verstrekken aan onze inwoners?”*

Speerpunt 6: “Bevorderen verkeersveiligheid in alle woonwijken en kernen, met name voor fietsers en voetgangers”.

pagina 44

Voor het aanpakken van verkeersveiligheidsknelpunten is een bedrag van €300.000,- beschikbaar gesteld.

- *“Welke verkeersveiligheidsknelpunten zijn inmiddels aangepakt?”*

Speerpunt 8: “Onderhoud van wegen en groen op niveau brengen en houden”.

pagina 46

- a. Adaptief wegbeheer/ophogen van de reguliere onderhoudsbudgetten wegen naar het gevraagde niveau.*

Zoals bekend heeft onze fractie zich steeds sterk gemaakt voor adequaat wegenonderhoud. Helaas is er ook dit jaar geen financiële ruimte voor adaptief wegenonderhoud. We verzoeken het college te blijven zoeken naar mogelijkheden om het structureel benodigd budget hiervoor op te kunnen hogen.

Speerpunt 10: “Goed voorzieningenpeil realiseren in alle kernen en woonwijken”.

pagina 46

Dit is voor PGP een zeer belangrijk speerpunt daar voorzieningen in de kernen zoveel als mogelijk behouden moeten worden. Dit uiteraard naast het realiseren van woningen waar behoefte aan is maar dat wordt in onze lokale woonvisie nog nader uitgekristalliseerd.

§1.5. Programma Algemene taakvelden.

Communicatie verdient aandacht. Verleden jaar pleitte PGP voor meer berichtgeving naar inwoners. Wij constateren dat niet alleen de communicatie aanzienlijk verbeterd is maar dat er ook meer “meedenk” momenten worden ingebouwd, denk aan herontwikkeling Beatrixsingel, mobiliteitscafe en voorbij toerisme. Mooi maar we zijn er nog niet. Meedenk momenten moeten niet verward worden met mee beslismomenten. Dit dient vooraf goed aangegeven te worden. Daarnaast is van belang dat gecommuniceerd wordt tot welke aanpassingen meedenk momenten hebben geleid.

Ook hebben we gesteld dat onderzocht moest worden op welke manier onafhankelijke verslaglegging van commissie- en raadsvergaderingen aan onze inwoners gecommuniceerd kan worden. Hier is over nagedacht maar het gebeurt nog steeds niet.

- *“Kan het college toezeggen, in samenwerking met de raad, in kaart te brengen welke mogelijkheden hiervoor zijn?”*

Progressieve Groene Partij
Valkenburg aan de Geul